

UTM- File de istorie

Se apropie gloriosul jubileu de 50 de ani al UTM, care va fi marcat în octombrie 2014. Deschidem rubrica de față cu un articol despre Editura „Tehnica” – o subdiviziune universitară extrem de importantă în contextul asigurării necesității de carte tehnico-inginerească și de cultură

generală în limba română. Editura a creat și menține un fructuos „pod didactic” cu frații români din diferite universități tehnice, beneficiind de un sprijin neprețuit pe acest făgaș, oferind astfel tuturor celor care iubesc cartea o frumoasă lecție de colaborare și dăruire.

Editura „Tehnica” – două decenii de activitate

Odată cu trecerea în 1990 la predarea în limba română, la UTM se resimțea o lipsă acută de manuale în domeniul tehnico-economic în limba română. Un ajutor enorm a venit din partea colegilor din România: universitățile și editurile de peste Prut au donat zeci de mii de manuale. Editura „Tehnica”, condusă de prof. dr. ing. Ioan Ganea, a donat peste 5000 de manuale. Acest mare prieten al universității noastre își continuă astăzi activitatea la căma Editurii AGIR – unica care editează astăzi în România manuale în domeniul tehnic. O posibilitate benefică pentru acoperirea acestor necesități a fost și reeditarea de carte tehnică românească la Chișinău.

Țin să mărturisesc aici un caz specific timpului. Un grup de profesori de la UT „Gh. Asachi” din Iași aveau manuscrisul unui manual în 2 volume, pe care nu-l puteau edita în Țară. Conștientizând importanța acestuia pentru noi, le-am propus să-l edităm în colaborare, introducând standardele specifice spațiului post-sovietic. La Chișinău au sosit câțiva autori, împreună cu care am mers la dl V. Bahnaru, directorul Departamentului de Stat pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți al RM, care, după ce ne-a ascultat, ne-a întrebat franc: „Unde-i manuscrisul? Măine îl dau în lucru!”. Colegii ieșeni nu se așteptau la o soluționare atât de rapidă... Între timp, am luat legătura și cu scriitorul Iurie Colesnic, pe atunci director la Editura „Universitas”, care a pregătit manualul pentru tipar. În 1992, manualul „Proiectarea tehnologiilor de prelucrare mecanică prin așchiere”, în 2 volume, a fost editat cu un tiraj de 12000 ex., 2000 dintre care au rămas la UTM, fiind oferite pe gratis. Acest manual este considerat drept carte de căpătâi a studenților și specialiștilor din domeniul construcției de mașini.

Pe parcurs am editat în colaborare și alte manuale. Având deja experiență în acest sens, m-am gândit că am putea și noi, cu eforturi proprii, să contribuim la editarea manualelor. Am împărtășit aceste idei colegului și prietenului meu I. Ceboțarescu, iar peste câteva zile ne-am prezentat în fața rectorului Ion Bostan. Dl rector ne-a susținut într-un tot, menționând că numai așa vom putea redresa situația cu privire la manuale. Pe 20.09.1993 rectorul UTM Ion Bostan a emis ordinul nr. 321-2 „Cu privire la crearea Editurii Tehnica”, în care, între altele, se menționa: „În momentul de față UTM, ministerele și întreprinderile de profil tehnic-tehnologic duc o mare lipsă de literatură tehnică (manuale, îndrumare, dicționare). Practica existentă de editare a literaturii tehnice este nesatisfăcătoare. Pentru a accelera procesul de elaborare și editare a literaturii tehnice, ordon:

- a crea în cadrul UTM Editura



„Tehnica” cu statut de subdiviziune autogestionară și cont bancar propriu;

- a numi în funcția de director al Editurii „Tehnica” pe dr. conf. A. Marin;

- a asigura Editura „Tehnica” cu spații de lucru în unul din blocurile de studii ale UTM.

La rugămintea noastră, au fost puse la dispoziție două camere a câte 16 m.p. în blocul de studii nr. 6, mai aproape de Biblioteca universitară. Pe 29.09.1993 am obținut autorizația nr. 119, eliberată de Departamentul de Stat pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți al RM. Astfel, având toate cele necesare, în scurt timp am văzut lumina tiparului primele manuale în domeniul tehnic: J. Ciurmac – *Merceologia produselor alimentare*, T. Pleșcan – *Grafica inginerească*, I. Bostan ș.a. – *Transmisii planetare precesionale și armonice* (album), I. Ceboțarescu – *Utilaj tehnologic pentru vinificație* și multe altele, majoritatea fiind elaborate în colaborare cu autori din România.

Prin anii '97-'98 Fundația Soros-Moldova s-a implicat activ în editarea de carte, mai ales a cărții traduse din alte limbi. Cu susținerea acestei fundații, la editura noastră au văzut lumina tiparului cca 25 de titluri, 14 dintre care – din engleză.

Având un subcont pe contul universității, ne confruntam adeseori cu probleme în achitarea cheltuielilor de editare, deoarece contul universității era permanent blocat. Camera de Înregistrare de Stat a recomandat să deschidem un cont în afara universității, ca firmă privată. Astfel, în decembrie 1999, a apărut Editura „Tehnica-Info” SRL, urmând ca Editura „Tehnica” să funcționeze în continuare în cadrul UTM. Scopul Editurii „Tehnica-Info” era același ca și al Editurii „Tehnica” – a edita manualele preponderent pentru necesitățile UTM.

Pe parcursul a 20 de ani de activitate au fost editate peste 550 de titluri de carte, cu implicarea a peste 1000 de autori din RM și România, 90% dintre care sunt pe rafturile UTM. Astfel au fost acoperite necesitățile multor specialiști cu manuale valoroase.

Editura participă activ la Târgurile și Saloanele Internaționale de Carte din Frankfurt pe Main, București, Iași, Cluj, Chișinău. În 2010 Editura „Tehnica-Info” a fost menționată cu diploma „Categorie de aur” de către Convenția Internațională de Calitate, New York, iar la Saloanele de Carte din Chișinău editura noastră a obținut 17 diplome și premii. Printre autorii premiați de la UTM sunt: rectorul Ion Bostan și echipa de autori, prof. T. Manole, S. Miron, I. Botez, V. Popa, V. Caraganciu, V. Musteața. Printre colegii din România s-au remarcat: prof. C. Banu, M. Cozmâncă, G. Axinti. Mulți autori de la UTM au editat câte 3 și mai multe titluri: V. Dulgheru, N. Țurcanu, E. Șamis, I. Mardare, T. Pleșcan, V. Javgeranu, S. Șișianu, Gr. Ganea, V. Sverdlic, P. Topală din Bălți. Din România – prof. O. Pruteanu, L. Slătineanu, D. Paraschiv, G. Muscă, L. Cantemir, T. Grămescu (Iași); T. Sajin, A. Hazi, V. Ungureanu, L. Bibire, D. Ciobanu (Bacău), I. Bolunduz (Petroșani) ș.a.

Editura a fost invitată cu expoziții de carte la mai multe universități din Țară: „Politehnica” București, „Politehnica” Timișoara, „L. Blaga” Sibiu, UT din Cluj, „Dunărea de Jos” Galați, „Ștefan cel Mare” Suceava ș.a. Expozițiile au fost vizitate de numeroși profesori, studenți, iar bibliotecile au achiziționat multe manuale.

În 1995 am inițiat editarea revistei tehnico-științifice „Meridian Ingineresc”, obținând ISSH-ul necesar al Organizației Internaționale din Paris, pentru a fi recunoscută pe plan internațional. Până în prezent au apărut peste 50 de numere cu cca 1000 de articole științifice ale profesorilor și specialiștilor de pe cele două maluri ale Prutului. În septembrie a.c. editura a fost omagiată la Salonul Internațional de Carte din Chișinău, obținând 3 diplome și premii, iar în octombrie, în incinta UTM, a avut loc o conferință științifică dedicată acestui important eveniment, cu participarea colegilor din România.

Pe tot parcursul activității editurii, am beneficiat de o susținere considerabilă din partea rectorului UTM, dl Ion Bostan, care și-a asumat achitarea cheltuielilor de editare a zeci de manuale ale profesorilor noștri.

Cu experiența bogată acumulată pe parcursul celor două decenii de activitate editura va contribui și în continuare la editarea de carte tehnică, foarte necesară pentru pregătirea specialiștilor de înaltă calificare.

Alexandru MARIN,
directorul Editurii „Tehnica”,
conf., dr. ing.